

DOPORUČENÍ PRO PÉČI O FYZIOLOGICKÉHO NOVOROZENCE A KOJENÍ U MATKY V KARANTÉNĚ A MATKY SARS-CoV-2 POZITIVNÍ

Iva Burianová

Revize: Jan Malý, Jan Janota a výbor ČNeoS

Doporučení je aktuální ke dni zveřejnění (24. 03. 2020) a vychází z recentních doporučení CDC, WHO, ABM a UENPS.

Přenos COVID-19 mateřským mlékem

O šíření SARS-CoV-2 je známo, že k přechází z člověka na člověka hlavně prostřednictvím respiračních kapek produkovaných při kašlání nebo kýchání nakažené osoby, jako je šíření chřipky a dalších respiračních patogenů. V dostupných limitovaných datech ze studií na ženách s COVID-19 a závažným akutním respiračním syndromem (SARS-CoV) nebyla prokázána přítomnost viru v mateřském mléce. Mateřské mléko poskytuje ochranu před mnoha nemocemi, ale dosud neexistují exaktní evidence-based doporučení pro bezpečné kojení během infekce podobnými viry, jako je SARS-CoV, MERS-CoV nebo SARS-CoV-2, který vyvolává onemocnění COVID-19.

CDC doporučuje, aby matka pokračovala v kojení nebo krmení vlastním odstříkaným mlékem, ale musí se učinit preventivní opatření, aby se snížilo riziko přenosu šíření viru na dítě. Vzhledem k nízké pravděpodobnosti přenosu respiračních virů mateřským mlékem CDC, WHO, ABM i UENPS uvádí, že **matky s COVID-19 mohou kojit**. Volba je na matce a rodině.

Režimová opatření:

A. V nemocnici:

A.1. Pokud je matka bez příznaků onemocnění a byla v kontaktu s COVID-19 (karanténa), matka dodržuje hygienický režim (rouška, hygiena rukou), ale kontakt s dítětem není omezen. Matka s novorozencem musí být striktně oddělena od ostatních rodiček a novorozenců. Personál pečující o rodičku s dítětem musí respektovat zvýšený epidemiologický režim (vzdušná nákaza – režim K, jednorázový nebo chirurgický empír, ústenka, čepice, rukavice).

Jako alternativu lze v současné situaci uvést i možnost časného propuštění do domácí péče (formát ambulantního porodu, bez nutnosti podepisování negativního reverzu).

A.2. **Pokud má matka prokázanou infekci COVID-19**, je doporučeno omezit kontakt matky s dítětem, nicméně kojení/podávání mateřského mléka je možné.

A.2.1. – **v režimu rooming-in**. Matka a dítě zůstávají izolováni ve stejné místnosti s dítětem v postýlce min. 2 metry od matčina lůžka. Matka dodržuje opatření, které zabraňují šíření viru na své dítě – přísná hygiena rukou, rouška, limitovaný fyzický kontakt matky s dítětem. V ideálním případě může být v izolaci další osoba, která se stará o dítě v místnosti (otec). Zdravotnický personál musí při vstupu dodržovat veškerá bariérová opatření (dvoje rukavice, plášť, čepice, brýle/štit, respirátor FFP2/3, obuv). Doporučuje se propuštění do domácí péče s karanténou co nejčasněji, pokud to zdravotní stav dítěte či matky dovolí. Opět lze jako alternativu uvést možnost časného propuštění do domácí péče (formát ambulantního porodu, bez nutnosti podepisování negativního reverzu).

A.2.2. – v režimu dočasného oddělení matky od dítěte. Matka je závažně nemocná infekcí COVID-19 event. potřebuje intenzivní péči a ze zdravotních či provozních důvodů nemůže být hospitalizována na porodnici. Pro matku musí být vyhrazena odsávačka, před odstříkáváním je nutná přísná hygiena rukou, po každém odsávání by měly být všechny části, které přicházejí do styku s mateřským mlékem, důkladně omyty a celá odsávačka by měla být dezinfikována podle pokynů výrobce. Odstříkané mateřské mléko by mělo být podáváno jinou zdravou osobou (otec, zdravotnický personál). Pasterizace není doporučena. Maximální úsilí by mělo být věnováno udržení laktace (pravidelné odsávání 6-7x/den). Další manipulace s mlékem se řídí běžnými hygienickými doporučeními.

B. Doma:

B.1. Matka v karanténě event. s podezřením na onemocnění COVID-19 zůstává v domácím prostředí. Měla by dodržovat opatření, aby se zabránilo šíření viru na dítě. Před přiložením ke kojení je nutná přísná hygiena rukou a rouška na obličeji. Pokud matka mateřské mléko odsává, měla by matka před dotykem jakékoli části pumpy nebo lahve provést hygienu rukou a po každém použití dodržovat doporučení pro správné čištění odsávačky. Pokud je to možné, odstříkané mléko by měla dítěti podávat jiná zdravá osoba. Je vhodné omezit fyzický kontakt matky s dítětem.

B.2. Matky s potvrzenou infekcí COVID-19 by měly zůstat odděleny (preventivní opatření) od ostatních členů rodiny včetně dítěte s výjimkou období kojení. V ideálním případě se stará o novorozence/kojenice zdravý neinfikovaný dospělý, který dítěti podává odstříkané mateřské mléko. Matka dodržuje opatření, které zabraňují šíření viru na své dítě (přísná hygiena rukou, rouška, fyzický kontakt matky s dítětem limitovaný na období kojení). Izolace matky je po dobu nejméně 7 dnů, dokud nedojde k ústupu/zmírnění kašle a sekrece z dýchacích cest. Ukončení izolace je nutné konzultovat s ošetřujícím lékařem.

Hygiena rukou zahrnuje použití dezinfekčního prostředku na ruce na bázi alkoholu, který obsahuje 60% až 95% alkoholu před a po každém kontaktu s nemocnou, po kontaktu s potenciálně infekčním materiálem a před nasazením a po odstranění osobních ochranných prostředků, včetně rukavic. Hygienu rukou lze také provést mytím mýdlem a teplou vodou po dobu nejméně 20 sekund. Pokud jsou ruce viditelně znečištěné, před dezinfekcí rukou je nutné použít mýdlo a vodu.

Odkazy:

ABM

<file:///C:/Users/Dell/Desktop/ABM%20STATEMENT%20CORONAVIRUS.html>

CDC

[https://www.who.int/publications-detail/home-care-for-patients-with-suspected-novel-coronavirus-\(ncov\)-infection-presenting-with-mild-symptoms-and-management-of-contacts](https://www.who.int/publications-detail/home-care-for-patients-with-suspected-novel-coronavirus-(ncov)-infection-presenting-with-mild-symptoms-and-management-of-contacts)

UENPS

https://www.uenps.eu/wp-content/uploads/2020/03/14marzo.SIN_UENPS0.pdf